

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університет

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ – 2025**

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції
(присвяченої 95-річчю від дня народження професора, доктора біологічних наук, заслуженого працівника освіти України, відмінника вищої освіти Чечоткіна Олексія Васильовича)
(електронне видання)

15 травня 2025 року

Харків
ДБТУ
2025

Затверджено
Рішенням вченої ради факультету
ветеринарної медицини ДБТУ
(протокол №4 від 20.05.2025)

Організаційний комітет:

Михайлов Валерій Михайлович	доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Державного біотехнологічного університету (ДБТУ) (<i>голова оргкомітету</i>)
Цимерман Олеся Олександрівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, декан факультету ветеринарної медицини ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Денисова Ольга Миколаївна	кандидат біологічних наук, доцент, завідувачка кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Северин Раїса Василівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувачка кафедри епізоотології та мікробіології ДБТУ
Нікіфорова Ольга Василівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувачка кафедри фармакології та паразитології ДБТУ
Вікуліна Галина Вікторівна	кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин, заступник декана факультету ветеринарної медицини ДБТУ
Гладка Наталія Іванівна	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>секретар оргкомітету</i>)
Палій Анатолій Павлович	доктор ветеринарних наук, професор, в.о. директора ННЦ «ГЕКВМ»
Герілович Антон Павлович	доктор ветеринарних наук, професор, член-кор. НААНУ, ст. наук. співроб. ДНДЛДВСЕ, президент ГО «Інститут Єдиного Здоров'я», Україна
Нгуєн Ван Діп	доктор ветеринарних наук, генеральний директор компанії «АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО AVAC-B'єтнам» (AVAC Viet Nam, JSC), В'єтнам
Бергілевич Олександра Миколаївна	доктор ветеринарних наук, проф. Університету ветеринарної медицини Ганновера, Інститут якості та безпеки харчових продуктів, Німеччина
Васецька Анастасія Ігорівна	PhD, DVM, Університет ветеринарної медицини Ганновера, Німеччина

Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2025 (присвяченої 95-річчю від дня народження професора, доктора біологічних наук, заслуженого працівника освіти України, відмінника вищої освіти чечоткіна олексія васильовича) [Електронний ресурс]: збірник тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф. науковців, викладачів та аспірантів, 15 травня 2025 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, 2025. – 226 с. – електронні текстові дані. – режим доступу: <https://biotechuniv.edu.ua/nauka/konferentsiyi/>

Збірник містить матеріали виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів «Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2025», що присвячені висвітленню актуальних питань ветеринарної медицини.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

Катюха С.М. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНСЕКТИЦИДІВ ДЛЯ ЗАХИСТУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ВІД КРОВОСИСНИХ ДВОКРИЛИХ КОМАХ.....	115
Крючкова О.М., Федянович А.М. РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ГЕЛЬМІНТОЗНОЇ ІНВАЗІЇ В НОВОМОСКОВСЬКОМУ РАЙОНІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ...	116
Крючкова О.М., Федянович А.М. ПОРІВНЯННЯ МІКРОФІЛЯРІОЦИДНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРЕПАРАТІВ ЗА ДИРОФІЛЯРІОЗУ.....	117
Криворученко Д.О., Євстаф'єва В.О. ВИДОВИЙ СКЛАД ТА ОСОБЛИВОСТІ АСОЦІАТИВНОГО ПЕРЕБІГУ ПАРАЗИТОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ СОБАК.....	118
Манжос О.В., Федянович А.М. ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА ДИРОФІЛЯРІОЗУ У СОБАК.....	120
Марченко В.В., Колечко А.В. НОВІТНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБИ ГАМБОРО.....	121
Негреба Ю.В. КОМПЛЕКСНА ТЕРАПІЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА ЗА ГЕМАТОПІНОЗУ ДЕКОРАТИВНИХ ЩУРІВ.....	123
Нікіфорова О.В., Мазанний О.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ КИШКОВИХ ПАРАЗИТОЗІВ СЕРЕД ОВЕЦЬ І КІЗ ЗА СУМІСНОГО ЇХ УТРИМАННЯ.....	125
Павленко Б.М., Гужвинська С.О. БІОЛОГІЧНІ РИЗИКИ ВИНИКНЕННЯ НОВИХ ШТАМІВ ВІРУСУ ХВОРОБИ МАРЕКА НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.....	127
Приходько О.Г., Федянович А.М. ДЕРМАТОФІТОЗИ У СОБАК ТА КОТІВ В МІСТІ САМАР ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	129
Приходько О.Г., Федянович А.М. АФРИКАНСЬКА ЧУМА – ЗНАЧНА ЗАГРОЗА ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА.....	130
Пивовар Є.І., Жунько І.Д. ЛЕПТОСПИРОЗ: ПРИХОВАНА НЕБЕЗПЕКА СУЧАСНОСТІ.....	132
Радзиховський М.Л., Полупан І.М., Курята Н.В., Рудой О.В., Дзюба Я.М. ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ВАКЦИНАЦІЇ СОБАК.....	134
Радзиховський М.Л., Дишкант О.В., Сокульський І.М., Дунаєвська О.Ф., Кошевой В.І. ПОКАЗНИКИ ІНТЕГРАЛЬНИХ ГЕМАТОЛОГІЧНИХ ІНДЕКСІВ У СОБАК І КОТІВ ЗА КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ.....	136
Савенко М.М., Северин Р.В., Штагер Г.М., Савенко О.М. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФІЛАКТИЧНОГО КАРАНТИНУ ТВАРИН.....	138
Сенюшкін С.М., Колечко А.В. НИЗЬКОПАТОГЕННИЙ ПТАШИНИЙ ГРИП Н9 В КОМБІНАЦІЇ З ХВОРОБОЮ НЬЮКАСЛА – НОВА ЗАГРОЗА ДЛЯ ПТАХІВНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	141
Соловйова Л.М. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ГЕМАТОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ МЕТАБОЛІЗМУ ТВАРИН-КОМПАНЬЙОНІВ ЗА ГЕЛЬМІНТОЗІВ-ЗООНОЗІВ.....	143
Тимченко Л.Д., Федянович А.М. МІКОТОКСИКОЗИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН.....	145
Тимченко Л.Д., Федянович А.М. АНАЛІЗ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО	

Актуальність проблеми. Дирофіляріоз – надзвичайно небезпечне зоонозне, трансмісивне захворювання ссавців, що спричиняє гельмінт – нематода підряду Filariata, і характеризується шкірними, серцевими, судинними, легeneвими, печінковими, нирковими та ін. ураженнями, іноді може призвести до летального завершення. Патогенетичну дію на організм ссавців чинять і мікрофілярії. Доведено, що за високої інтенсивності мікрофілярій виникають тромбози в легенях, серці, печінці, нирках, кишечнику, селезінці.

Для боротьби і профілактики із дирофіляріозом раціональним є застосування препаратів з групи макроциклічних лактонів перед періодом льоту комарів і потім через кожні 1,5 місяці протягом періоду активності проміжного господаря, запобігаючи мікрофіляріємію і розвиток дирофілярій в організмі сприйнятливих тварин.

Мета роботи полягала у порівнянні мікрофіляріоцидної дії препаратів фірми Еланко таблетки «Кределіо плюс собак» та краплі стоп-он для нанесення на шкіри «Адвокат для собак» за дирофіляріозу собак.

Матеріали і методи досліджень. Робота виконана впродовж 2024 року на базі клініки ветеринарної медицини «Vet-Help» (Орлівщина Дніпропетровська обл.). Діагностику дирофіляріозу у собак проводили комплексно на підставі епізоотологічних даних, ультразвукового дослідження серця, гематологічного дослідження за методом Яструба В. Б. і тестів.

Ефективність препаратів визначали на 14-ту та 30-ту добу після застосування препарату за показником екстенсивності інвазії (EI) та інтенсивності інвазії (II). На підставі EI та II визначали екстенс- та інтенсефективність препарату (IE та EE).

З метою визначення ефективності препаратів фірми Еланко за дирофіляріозу собак нами було сформовано три групи тварин (дві дослідні і контрольна по 5 тварин в кожній). Собакам першої дослідної групи застосовували внутрішній препарат «Кределіо плюс собак» у дозі згідно інструкції. В 1 г препарату міститься 13,2 мг мілбеміцину оксим та 351,6 мг лотіланер. Тваринам другої дослідної групи – зовнішній препарат «Адвокат для собак» у дозі 0,1 мл/кг маси тіла. В 1 мл препарату міститься 100 мг імілоклоприду і 25 мг моксидектину.

Результати дослідження. У тварин першої та другої групи на 14-ту та 30-ту добу екстенс- та інтенсефективність становила 100 %. У тварин контрольної групи інтенсивність мікрофілярій в крові не змінювалась протягом 30 діб. Після 30 доби собак контрольної групи обробили препаратом «Кределіо плюс собак».

Висновок. Застосування препаратів фірми Еланко таблетки «Кределіо плюс собак» та «Адвокат для собак» спот-он за дирофіляріозу має однаково високу мікрофіляріоцидну дію (EE та IE = 100 %) протягом 30 діб спостереження.

УДК 616.995.132.6:636.7

ВИДОВИЙ СКЛАД ТА ОСОБЛИВОСТІ АСОЦІАТИВНОГО ПЕРЕБІГУ ПАРАЗИТОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ СОБАК

Криворученко Д.О., доктор філософії, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2044-8019>

Євстаф'єва В.О., доктор ветеринарних наук, професор, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна; Інститут ветеринарної медицини НААН України, м. Київ, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4809-2584>

Актуальність. Тварини-компаньйони постійно супроводжують людину впродовж її життя. У більшості країн значна кількість домогосподарств утримують тварин-компаньйонів [1]. Серед найпопулярніших тварин-компаньйонів є собаки. Хоча собака може сприяти добробуту своїх власників, вона також може бути господарем різних ендопаразитів. Деякі з

цих паразитів є патогенними і для людини, оскільки можуть служити переносниками різних зоонозних захворювань [2, 3]. У різних країнах поширеність ендopаразитів у собак коливається від 5 до 70 %. Ці дослідження показали, що серед найпоширеніших кишкових паразитів собак є цестоиди *Dipylidium caninum*, *Taenia* spp., нематоди *Trichuris* spp., *Toxocara* spp., *Ancylostoma* spp. і найпростіші організми *Cystoisospora* spp. [4, 5].

«Єдине здоров'я» – це всесвітня стратегія, метою якої є розширення міждисциплінарних комунікацій, які пов'язують здоров'я людей, тварин і навколишнє середовище. Паразитування домашніх тварин безпосередньо впливає на здоров'я людства через прямий контакт чи контакт із довкіллям. Тому, вкрай важливим є проведення моніторингових досліджень щодо збудників паразитозів, особливо тих, які паразитують в шлунково-кишковому тракті, щоб уникнути їх передачі [6].

Метою роботи було встановити видовий склад збудників паразитозів травного тракту собак в умовах міст Харків та Полтава та особливості їх перебігу в складі мікстінвазій.

Результати досліджень. Проведеними паразитологічними дослідженнями собак різного віку та порід, що надходили до ветеринарних клінік м. Харків та м. Полтава упродовж 2023–2025 рр., виявлено їх інвазування збудниками паразитозів травного тракту в середньому на рівні 25,46 %. Причому фауна паразитозів була представлена наступним складом: найпростіші *Trichomonas* spp. (EI – 8,57 %), *Cystoisospora* spp. (EI – 5,85 %), *Giardia* spp. (EI – 10,77 %), цестоиди *Dipylidium caninum* (EI – 4,91 %) та нематоди *Toxocara canis* (EI – 5,33 %), *Trichuris vulpis* (EI – 2,93 %), *Uncinaria stenocephala* (EI – 1,31 %). Одночасно виявлено, що паразитози травного тракту в собак перебігали частіше у вигляді моноінвазій – 42,71 % від кількості інвазованих тварин. Асоціативний перебіг паразитозів виявлено у 42,71 % інвазованих собак.

Всього виявлено 9 різновидів мікстінвазій, з-поміж яких діагностовано як дво-, так і тричленні асоціації. Було виявлено 7 різновидів двокомпонентних мікстінвазій, а саме: *Trichomonas* spp. + *Cystoisospora* spp. (14,9 % від мікстінвазій), *Cystoisospora* spp. + *Giardia* spp. (16,35 % від мікстінвазій), *Giardia* spp. + *Trichomonas* spp. (18,27 % від мікстінвазій), *D. caninum* + *Giardia* spp. (10,1 % від мікстінвазій), *T. canis* + *Trichomonas* spp. (12,5 % від мікстінвазій), *T. canis* + *T. vulpis* (9,62 % від мікстінвазій), *T. canis* + *U. stenocephala* (4,81 % від мікстінвазій). Трикомпонентних мікстінвазій виділено лише 2 різновиди, які були представлені наступними: *Giardia* spp. + *Trichomonas* spp. + *Cystoisospora* spp. (8,65 % від мікстінвазій), *T. canis* + *T. vulpis* + *U. stenocephala* (4,81 % від мікстінвазій).

Про високу поширеність збудників паразитозів шлунково-кишкового тракту в собак у різних країнах світу, таких як *Cystoisospora* spp., *Giardia* spp., *Dipylidium caninum*, *Toxocara canis*, *Trichuris vulpis*, *Trichomonas* spp. свідчать наукові роботи багатьох вчених [4, 5, 7–9]. Водночас, автори свідчать про значну поширеність серед собак нематод *Ancylostoma* spp. В наших дослідженнях виявляли стронгілід виду *Uncinaria stenocephala*, що на нашу думку, пов'язане з кліматичними особливостями регіонів, де проводилися дослідження, які були більш сприйнятливими для розвитку тих чи інших паразитів.

Про асоціативний перебіг паразитозів травного тракту собак повідомляється у роботах вітчизняних дослідників [10], що узгоджується з отриманими нами результатами.

Висновок. На території м. Харкова та м. Полтави паразитози травного тракту є поширеними інвазіями собак, де середня екстенсивність інвазії становила 25,46 %. Фауна виявлених збудників була представлена найпростішими, цестодами та нематодами, де частіше діагностували *Giardia* spp. (EI – 10,77 %) та *Trichomonas* spp. (EI – 8,57 %). Рідше виявляли *Cystoisospora* spp. (EI – 5,85 %), *Toxocara canis* (EI – 5,33 %), *Dipylidium caninum* (EI – 4,91 %), *Trichuris vulpis* (EI – 2,93 %), *Uncinaria stenocephala* (EI – 1,31 %). Частіше паразитози травного тракту в собак перебігали у вигляді моноінвазії. Мікстінвазії були представлені 9 різновидами, де збудники перебігали як дво- та трикомпонентні асоціації.

Бібліографічний список:

1. Perrin, T. (2009). The business of urban animals survey: the facts and statistics on companion animals in Canada. *Canadian Veterinary Journal*, 50(1), 48–52.
2. Beiromvand, M., Akhlaghi, L., Fattahi Massom, S. H., Meamar, A. R., Motevalian, A., Oormazdi, H., & Razmjou, E. (2013). Prevalence of zoonotic intestinal parasites in domestic and stray dogs in a rural area of Iran. *Preventive Veterinary Medicine*, 109(1-2), 162–167. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2012.09.009>
3. Pereira, A., Martins, Â., Brancal, H., Vilhena, H., Silva, P., Pimenta, P., Diz-Lopes, D., Neves, N., Coimbra, M., Alves, A. C., Cardoso, L., & Maia, C. (2016). Parasitic zoonoses associated with dogs and cats: a survey of Portuguese pet owners' awareness and deworming practices. *Parasites & Vectors*, 9(1), 245. <https://doi.org/10.1186/s13071-016-1533-2>
4. Taylor, M., Coop, R., & Wall, R. (2016). *Veterinary parasitology*. 4^a. London: Wiley-Blackwell; 2016.
5. Torres-Chablé, O. M., García-Herrera, R. A., Hernández-Hernández, M., Peralta-Torres, J. A., Ojeda-Robertos, N. F., Blitvich, B. J., Baak-Baak, C. M., García-Rejón, J. E., & Machain-Wiliams, C. I. (2015). Prevalence of gastrointestinal parasites in domestic dogs in Tabasco, southeastern Mexico. *Brazilian Journal of Veterinary Parasitology*, 24(4), 432–437. <https://doi.org/10.1590/S1984-29612015077>
6. Neto, G., & Coelho, A. C. (2016). Importância do médico veterinário no conhecimento dos proprietários de pequenos animais sobre zoonoses numa perspectiva da “One Health” em Portugal. *Revista Electrónica de Veterinaria*, 17(7), 1–13.
7. Teixeira, R., Flor, I., Nunes, T., Pinto, C., Pomba, M. C., & de Carvalho, L. M. (2024). Survey of Gastrointestinal Parasites and Lungworms in Cats and Dogs from Terceira and São Miguel Islands, Azores. *Pathogens (Basel, Switzerland)*, 13(8), 648. <https://doi.org/10.3390/pathogens13080648>
8. Kellerová, P., & Tachezy, J. (2017). Zoonotic *Trichomonas tenax* and a new trichomonad species, *Trichomonas brixii* n. sp., from the oral cavities of dogs and cats. *International journal for parasitology*, 47(5), 247–255. <https://doi.org/10.1016/j.ijpara.2016.12.006>
9. Ponce-Macotela, M., Peralta-Abarca, G. E., & Martínez-Gordillo, M. N. (2005). *Giardia intestinalis* and other zoonotic parasites: prevalence in adult dogs from the southern part of Mexico City. *Veterinary Parasitology*, 131(1-2), 1–4. <https://doi.org/10.1016/j.vetpar.2005.03.027>
10. Бородай, Є. О., & Година, В. П. (2019). Поширення та особливості перебігу трихурозу собак на території міста Полтава. *Scientific Progress & Innovations*, 3, 200–206. <https://doi.org/10.31210/visnyk2019.03.27>

УДК: 36.7.09:616.995.132

ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА ДИРОФІЛЯРІОЗУ У СОБАК

Манжос О.В., викладач I категорії, ВСП «Новомосковський фаховий коледж ДДАЕУ» м. Самар, Україна

Федянович А.М., викладач I категорії, ВСП «Новомосковський фаховий коледж ДДАЕУ» м. Самар, Україна

Актуальність проблеми. Зажиттєво дирофіляріоз діагностують на підставі анамнестичних і епізоотологічних даних, клінічних ознак та гемоларвоскопічних досліджень тварин. Для гемоларвоскопічних досліджень вранці або ввечері від тварин відбирають периферійну кров у кількості 3–5 см³ в пробірки зі стабілізатором (гепарин, цитрат натрію, трилон Б). В лабораторії кров досліджують з метою виявлення мікродирофілярій.

Застосовують наступні методи:

Мікроскопія краплі нативної крові. До краплі крові додають 1–2 краплі фізіологічного розчину, роблять тонкий мазок, який досліджують під малим збільшенням мікроскопа (8 × 10). Личинки дирофілярій помітні під час їх активного руху серед еритроцитів. Спосіб дає